

Protocol: Grensoverschrijdend gedrag

Versie: 28 februari 2020; uiterste revisiedatum: 1 maart 2021

Inhoud

Protocol: Grensoverschrijdend gedrag	1
1. Inleiding.....	3
2. Wat is grensoverschrijdend gedrag?.....	3
3. Gedragsregels	4
3.1 Algemene gedragsregels	4
3.2 Specifiek gedragsregels	4
4. Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag	5
4.1 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door ouders/verzorgers	5
4.2 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door kinderen	6
4.3 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door medewerkers	6
5. Geschillencommissie.....	6

1. Inleiding

Kinderdagverblijf madelief spant zich in om grensoverschrijdend gedrag van haar kinderen op professionele wijze te voorkomen en te bestrijden. Madelief wijst namelijk alle vormen van grensoverschrijdend gedrag af. Wij willen grensoverschrijdend gedrag voorkomen en indien nodig aanpakken zodat iedereen, kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen.

Grensoverschrijdend gedrag is objectief moeilijk vast te stellen. Gedrag kan door elk persoon anders ervaren worden. Daarbij is het voor jonge kinderen moeilijk onder woorden te brengen dat zij iets ervaren als grensoverschrijdend gedrag. Het is belangrijk grensoverschrijdend gedrag te voorkomen of gevolgen van grensoverschrijdend gedrag te beperken.

Dit doen wij door:

1. Inzicht te geven in wat wij verstaan onder grensoverschrijdend gedrag;
2. Gedragsregels voor ouders, kinderen, beroepskrachten te formuleren en na te leven;
3. Een helder stappenplan te volgen bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag;
4. Aangesloten te zijn bij de Geschillencommissie.

Hieronder worden deze punten nader toegelicht.

2. Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd.

Grensoverschrijdend gedrag kan onderverdeeld worden in:

- lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke agressie zoals slaan, schoppen, krabben, bijten of te weinig voeding, aandacht of verzorging);
- geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie zoals dreigen, schreeuwen, schelden, pesten, stelselmatig negeren etc.);
- seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting);
- vernieling van eigendommen van een ander en / of het zonder toestemming betreden van de binnen- en buitenruimten van het kinderdagverblijf;
- het gevoel dat een slachtoffer of aanschouwer ervaart ten aanzien van "onjuist pedagogisch handelen".

Of grensoverschrijdend gedrag regelmatig of incidenteel plaatsvindt, het is in alle gevallen ontoelaatbaar.

De vraag of iets wel of geen grensoverschrijdend gedrag is, kan alleen door het slachtoffer worden beantwoord. Als het slachtoffer iets als grensoverschrijdend ervaart, moet het ook als grensoverschrijdend worden aangepakt. Bij baby's of hele jonge kinderen is de ouder/verzorger of de pedagogisch medewerker die op kan treden op basis van signalen die het kind uitzendt.

Grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden tussen:

- kind en kind;
- ouder / verzorger en kind en vice versa;
- pedagogisch medewerker (inclusief stagiaire en vrijwilligers) en kind en vice versa;
- medewerker en medewerker en vice versa;
- ouder en medewerker en vice versa.

We tolereren geen grensoverschrijdend gedrag, hoe doen we dat?

Eenzijds door afspraken te maken en gedragsregels op te stellen. Anderzijds door elkaar aan te spreken en/of er melding van te maken bij Astrid of Shanti (intern contactpersoon), wanneer

grensoverschrijdend gedrag ervaren wordt. Openheid en respect voor elkaar moeten hoog in het vaandel staan en het moet duidelijk zijn dat voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en dergelijke geen plaats is. Madelief moet immers een veilige plek zijn voor allen die er vertoeven.

Elkaar aanspreken op of melding maken van grensoverschrijdend gedrag moet ervoor zorgen dat dit gedrag aangepakt wordt en zoveel mogelijk wordt voorkomen. Gestreefd wordt naar een open aanspreekcultuur waarin het normaal is feedback te geven.

3. Gedragsregels

Gedragsregels zijn er om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en te bestrijden. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen algemene gedragsregels en gedragsregels die er specifiek op zijn gericht grensoverschrijdend gedrag te voorkomen of aan te pakken.

3.1 Algemene gedragsregels

- Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is; alle mensen zijn verschillend en dat is prima.
- Iedereen gaat respectvol met elkaar om. Er worden geen racistische opmerkingen gemaakt.
- Er wordt niet gediscrimineerd, geroddeld of gescholden. Ook wordt niemand uitgelachen, vernederd of buitengesloten.
- Er wordt geen lichamelijk of verbaal geweld gebruikt. Ook wordt er niet bedreigd met lichamelijk geweld.
- Iedereen die gedrag vertoont dat als onacceptabel wordt ervaren, wordt hierop aangesproken. In het geval van (dreigementen van) lichamelijk of verbaal geweld door ouders of medewerkers is de directie bevoegd corrigerende maatregelen te nemen of om de toegang tot het kinderdagverblijf te ontzeggen.
- Wapens (waaronder ook –kleine- messen, stokken, nepwapens e.d.) zijn op het kinderdagverblijf verboden. Bij overtreding van deze regel wordt het wapen in beslag genomen en kan de politie worden ingeschakeld.
- Iedereen houdt zich aan gemaakte afspraken.
- Iedereen is zuinig op het materiaal en de omgeving van het kinderdagverblijf en op de bezittingen van een ander.
- Iedereen zorgt voor rust binnen het kinderdagverblijf.
- De medewerker is consistent en betrouwbaar in zijn of haar gedrag.
- De medewerker wijst plagen en pesten te allen tijde af.
- De medewerker luistert naar het kind en neemt het kind serieus.
- De medewerker benadert het kind positief en let meer op de dingen die goed gaan dan op de verkeerde dingen.
- De medewerker spreekt niet over het gedrag, huiselijke omstandigheden of andere privacygevoelige zaken van een kind in het bijzijn van niet direct betrokken personen.
- Madelief probeert in alle gevallen zorgvuldig te handelen en de belangen van ouders en kinderen te behartigen.
- De ouders / verzorgers worden geïnformeerd over calamiteiten.
- De ouders / verzorgers hebben inzagerecht in alle gegevens die over het kind worden opgeslagen.

3.2 Specifiek gedragsregels

- Madelief hanteert het vier ogenbeleid om ervoor te zorgen dat volwassenen niet alleen zijn met een kind.

- De medewerker gebruikt geen seksueel getint taalgebruik en maakt geen seksueel getinte grappen of opmerkingen.
- De medewerker grijpt in als zich ongewenste situaties (dreigen) voor te doen.
- Er wordt actief aandacht besteed aan zelfredzaamheid en weerbaar gedrag.
- Foto's, die op of rond het kinderdagverblijf worden gemaakt, worden alleen bewaard, bewerkt of verspreid met toestemming van de ouders of verzorgers van de kinderen.
- Foto's van kinderen worden alleen gepubliceerd met schriftelijke toestemming van ouder of verzorger.
- Madelief distantieert zich van beeldend en schriftelijk materiaal waarin een kind, ouder, medewerker wordt voorgesteld als minderwaardig of lustobject.

4. Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag

Bij een vermoeden van grensoverschrijdend gedrag kunnen, afhankelijk van wie het ervaren heeft diverse stappen worden genomen.

4.1 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door ouders/verzorgers

De stappen die door en voor ouders/verzorgers kunnen worden genomen zijn:

1. Vermoeden: Inschatten van de situatie. Probeer vanaf het eerste moment van ervaren concreet helder te krijgen wat voor grensoverschrijdend gedrag de ouder/verzorger ervaart. Wat is er gebeurd, wanneer is het gebeurd, wie waren erbij, wat is volgens de ouder/verzorger de ernst van het grensoverschrijdend gedrag etc. Houd het op feiten en hou het bij het gevoel van de ouder/verzorger zelf, trek niet direct conclusies.
2. Bespreekbaar maken: Spreek indien mogelijk meteen na het ervaren uit dat de ouder/verzorger zich kan wenden tot het kind, de ouder of de medewerker om het grensoverschrijdend gedrag dat ervaren wordt te bespreken. Leg uit dat het belangrijk is dat de ouder/verzorger concreet vertelt wat hij/zij ziet/hoort of voelt zodat door middel van gesprekken het gedrag van de ander verbetert.
3. Overleg: Hulp of advies vragen. Heb je de indruk dat de ouder/verzorger een onbevredigd gevoel blijft houden omdat het gedrag niet verbetert of is het in jouw ogen een ernstigere vorm van grensoverschrijdend gedrag, verwijs dan door naar Astrid of Shanti. Kan of wil de ouder/verzorger wat hij/zij ervaren heeft niet met Astrid of Shanti bespreken verwijs hem/haar dan door naar de oudercommissie. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, verwijs dan door naar de Geschillencommissie.
4. Plan van aanpak: Wegen van de situatie. Aan de hand van de vastgelegde feiten, het gesprek met betrokkene(n) en het advies van Astrid, Shanti of de oudercommissie kan een plan van aanpak opgesteld worden en bepaald worden of andere partijen wel of niet ingeschakeld moeten worden, zoals het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK), het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG), een hulpverleningsinstantie of de politie.
5. Handelen: Doorverwijzen of melden. Afhankelijk van de bevindingen bij stap 4 schakelt de unitmanager conform procedure preventie kindermishandeling en huiselijk geweld en sociale kaart een hulpverleningsinstantie in. Indien relevant wordt de ouder/verzorger gewezen op het doen van aangifte bij de politie of de mogelijkheid tot het inschakelen van de externe klachtencommissie.
6. Evalueren: Terugkoppelen vormen van grensoverschrijdend gedrag. Alle gemelde gevallen van grensoverschrijdend gedrag dat leidt tot het direct doorvoeren van verbeteringen wordt anoniem besproken in het team zodat de medewerkers ervan kunnen leren. Ouders en

verzorgers worden geïnformeerd over de (preventieve) maatregelen die voortgekomen zijn uit de opgedane ervaringen met grensoverschrijdend gedrag en evaluaties van procedures.

4.2 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door kinderen

De stappen die genomen kunnen worden door en voor kinderen zijn:

1. De kinderen proberen er eerst zelf (en samen) uit te laten komen.
2. Op het moment dat één van de kinderen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of als zondebok wordt gezien) grijpt de pedagogisch medewerker in. Of de pedagogisch medewerker staat open voor het kind dat met zijn verhaal naar haar/hem toekomt en grijpt zo nodig in. Ook kinderen die wel willen stoppen, maar dit niet kunnen (soms door de groep waar ze in zitten) worden door de pedagogisch medewerker ondersteund.
3. De pedagogisch medewerker brengt de partijen bij elkaar voor een gesprek met als doel de situatie helder te krijgen en het gedrag jegens elkaar te verbeteren. Hij /zij probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
4. De ouders worden op gepaste wijze geïnformeerd dat er tussen de kinderen iets speelt en welke afspraken er gemaakt zijn.

Zijn er vragen of klachten rondom ongewenst gedrag tussen kinderen, dan kunnen zowel kinderen, ouders/verzorgers als medewerkers zich wenden tot Astrid of Shanti.

4.3 Stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag ervaren door medewerkers

De stappen die genomen kunnen worden door een medewerker bij ongewenst gedrag door een andere medewerker zijn:

1. Zet zo concreet mogelijk op een rij door welke acties van welke personen en door welke gebeurtenissen je het gevoel hebt gepest, gehinderd, gekrenkt, gediscrimineerd of geïntimideerd te worden.
2. Spreek de desbetreffende persoon of personen aan op het gedrag wat jij niet te tolereren vindt. Benoem concreet welk gedrag je hindert en geef bij voorkeur aan op welke manier je benaderd wil worden.
3. Als dit niet helpt, het gedrag niet verandert of verbetert, dan kun je naar Astrid of Shanti gaan. Bespreek de situatie en overleg welke stappen kunnen worden gezet om de situatie te verbeteren.

5. Geschillencommissie

Mocht uiteindelijk het besluit worden genomen om een beroep te doen op de Geschillencommissie, dan kan deze op de volgende wijze worden benaderd:

Stichting Geschillencommissie voor consumentenzaken / kinderopvang
Borderwijklaan 46
2591 XR Den Haag

Postbus 90600
2509 LP Den Haag

Tel. 070-3105310.

www.degeschillencommissie.nl